

Kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosasto
Rikosprosessi/
Rikoksentorjunta ja seuraamukset

Pöytäkirja

20.1.2025

Sakkomenettelyn uudistamistyöryhmä 3. kokous

Aika 17.12.2024 klo 11.30–14.00

Paikka kh. Potentia, Meritullinkatu 10 & Teams

Osallistujat Juho Martikainen, OM, puheenjohtaja
Hanna Leivo, OM, sihteeri
Anni Haikarainen, OM, sihteeri
Elsa Simonen, OM, kutsuttuna
Jari Pajunen, SM
Sakari Haataja, ORK, Teams
varajäsen Maiju Harju, ORK, Teams
Konsta Arvelin, Poha
Antti Sundberg, SY
Ollipekka Toivanen, SY
Krista Soukola, TIV, Teams, poistui kokouksesta klo 12.55
Tea Rantanen, HelKO
~~Markus Paljakka, Raja~~
~~varajäsen Kari Kettunen, Raja~~
~~Camilla Söderman-Kylänpää, Tulli~~
varajäsen Petri Kivelä, Tulli, Teams
Pekka Ylikoski, AA-liitto
~~varajäsen Björn Boucht, AA-liitto~~

1. Sakon muuntorangaistuksen käytön laajentamismahdollisuudet

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 11.30.

Keskusteltiin tausta-aineiston pohjalta sakon muuntorangaistuksen käytön laajentamismahdollisuuksista. Aineistossa esitetyistä laskelmista puuttuu ORK:lle aiheutuvat kustannusvaikutukset. Muuntorangaistuksen laajentaminen olisi tehtävissä ainoastaan ns. toistuvuusrajaa

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Meritullinkatu 10
00170 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

(sakkomenettelylaki 1 § 5 mom) laskemalla. Keskustelun jälkeen todettiin, ettei työryhmä kannata muuntorangaistuksen käytön laajentamista muun ohella siihen liittyvien kustannusvaikutusten vuoksi. Todettiin lisäksi, ettei sakkomenettelyn soveltamisalan laajentamisesta mahdollisesti saattavia säästöjä pitäisi käyttää muuntorangaistuksen käytön laajentamiseen.

Keskusteltiin lisäksi mahdollisuudesta määrätä muuntokelpoinen sakko nykyistä kevyemmässä menettelyssä. Keskustelussa todettiin, että perustuslakivaliokunnan kanta asiaan on yksiselitteinen: ainoastaan tuomioistuimen määräämät sakot ovat muuntokelpoisia. Muiden viranomaisten määräämät sakot eivät välillisestikään voi johtaa muuntorangaistukseen.

Keskusteltiin vielä korkeimman oikeuden ennakkopäätöksestä KKO 2023:32, jossa toistuvia näpistystekoja ei ollut pidetty kokonaisuutena arvostellen vähäisinä ja vastaaja oli tuomittu näpistysten sijaan varkauksista. Tältä osin keskusteltiin, että poliisissa, syyttäjällä ja tuomioistuimissa olisi mahdollista koota toistuvasti näpistyksiin syyllistyville ns. juttupaketteja.

2. KV-vertailu

Käytiin keskustelua tausta-aineiston pohjalta sakkomenettelyn kaltaisista rikosprosesseista verrokkimaissa. Todettiin, että täysin sakkomenettelyä vastaavaa menettelyä ei ole muissa Euroopan maissa. Täydennetään edelleen jo tehtyä tausta-aineistoa rikesakkoja, syyttäjän ja poliisin toimivaltaa ja muutoksenhakua koskevilta osin.

3. Suostumukset

Keskusteltiin tausta-aineiston pohjalta asianosaisten suostumuksista sakkomenettelyn käytön edellytyksenä sekä suostumuksen peruuttamisesta.

Keskustelun perusteella kannatettiin epäillyn suostumuksen säilyttämistä menettelyn käytön edellytyksenä.

Sen sijaan asianomistajan suostumuksen tarpeellisuutta sakkomenettelyn käytön edellytyksenä tarkastellaan edelleen ja arvioidaan sen poistamismahdollisuutta ottaen kuitenkin edelleen huomioon asianomistajan oikeusturva ja muutoksenhakumahdollisuus. Arvioidaan lisäksi mahdollisuutta käsitellä korvausvaatimus sakkomenettelyssä, koska asianomistajan suostumuksen

puuttuminen voi usein johtua asianomistajan korvausvaatimuksesta. Ruotsissa on käytössä vastaava menettely.

Keskustelussa katsottiin, ettei suostumuksen peruuttamista olisi tarpeen säilyttää. Menettelysääntöksiä arvioitaessa on kuitenkin huomioitava, ettei suostumuksen peruuttamisen poistamisesta aiheutuisi tuomioistuimilla merkittävää lisätyötä.

4. Muut asiat

Seuraava kokous pidetään maanantaina 27.1.2025 klo 13.00–15.30.

Todettiin, että professori Vuorenpään kuuleminen laatimansa selvityksen teemoista on sovittu maaliskuun työryhmäkokoukseen.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.35.